

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Развод и законна раздяла

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [PI](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Swipe to change

английски

Развод и законна раздяла

Полша

1 Какви са условията за получаване на развод?

Решението за развод се издава от съда. В решението за развода се определя дали единият от съпрузите е виновен за разстройството на брака и, ако това е така, кой съпруг. Ако и двамата съпрузи поискат това, съдът не се произнася относно вината.

За допускането на развод няма условие съпрузите да са живели разделено.

2 Какви са основанията за развод?

Основанията за допускане на развод са бракът да е напълно и непоправимо разстроен, като и двете условия трябва да бъдат изпълнени (член 56, параграф 1 от Кодекса за семейството и настояничеството).

3 Какви са правните последици от развода за:

3.1 личните отношения между съпрузите (напр. фамилното име)

Разведеният съпруг, който при сключването на брака е променил своето фамилно име, може да си върне предбрачното фамилно име, като декларира желанието си пред ръководителя на службата по вписванията в срок до три месеца, след като решението за развод стане окончателно. Разведеният съпруг е свободен да сключи нов брак.

3.2 подялбата на имуществото на съпрузите

При сключването на брака по закон се създава съпругеска имуществена общност, включваща имуществото, което съпрузите придобиват (законова съсобственост). Законовата съсобственост се прекратява с прекратяването на брака, т.е. когато решението за развод, с което бракът се прекратява, стане окончателно.

По искане на единия от съпрузите съдът може да поделит имуществената общност с решението за развода. Придобитото имущество на съпрузите включва вещи и обекти на собственост, придобити от единия или и от двамата съпрузи през периода на законова съсобственост. Двамата съпрузи имат равни дялове в имуществената общност.

Поради важни причини всеки от съпрузите може да поиска от съда да раздели имуществената общност според степента, в която всеки от съпрузите е допринесъл за придобиването на съответното имущество.

Освен това, когато съпрузите живеят в общо жилище, в решението за развод съдът определя как следва да се използва жилището, докато разведените съпрузи продължават да живеят в него. Ако и двамата съпрузи поискат това, съдът може да раздели общото жилище или да предостави жилището на единия от съпрузите, ако другият се съгласи да го напусне без да се осигурява жилище, с което да бъде заместено.

3.3 малолетните и непълнолетните деца на съпрузите

В решението за развод съдът се произнася по родителската отговорност за всички ненавършили пълнолетие деца и режима на лични отношения между родителите и децата. Той определя също така сумата, която всеки съпруг трябва да плаща за издръжката и отглеждането на децата (член 56, параграф 1 от Кодекса за семейството и настояничеството).

Съдът може да повери упражняването на родителската отговорност на единия родител, като ограничи родителската отговорност на другия родител до конкретни задължения и права по отношение на детето/децата.

3.4 задължението за изплащане на издръжка на другия съпруг?

Разведен съпруг, за когото не е определено, че единствено той носи вина за разстройството на брака и който изпитва финансови затруднения, може да поиска издръжка от другия съпруг, в зависимост от неговите или нейните обективни нужди и доходите и финансовите възможности на другия съпруг (член 60, параграф 1 от Кодекса за семейството и настояничеството).

Ако разводът е свързан със съществено влошаване на финансовото положение на съпруга, който не носи вина за разстройството на брака, съпругът, за когото е определено, че единствено той носи вина за разстройството на брака, трябва да предоставя средства за покриване на нуждите на другия съпруг, дори когато той или тя не изпитва финансови затруднения (член 60, параграф 2 от Кодекса за семейството и настояничеството).

Задължението за издръжка се прекратява, когато съпругът, който получава издръжката, сключи нов брак. Когато за съпруга, който трябва да плаща издръжката, не е определено, че единствено той носи вина за разстройството на брака, съответните задължения се прекратяват пет години след развода (член 60, параграф 3 от Кодекса за семейството и настояничеството).

4 Какво на практика означава правният термин „законна раздяла“?

Това е официална раздяла, т.е. тя се постановява от съда съгласно членове 611—616 от Кодекса за семейството и настояничеството.

5 Какви са условията за законна раздяла?

Условието за раздяла е констатацията, че бракът е напълно разстроен.

6 Какви са правните последици от законната раздяла?

Правните последици от раздялата са същите като тези от развода. Разделеният съпруг обаче не може да сключи нов брак.

7 Какво означава на практика терминът „унищожаване на брака“?

„Унищожаване на брака“ означава отмяна на всички последици от брака със задна дата, освен статуса на децата, родени от унищожен брак, които остават деца, родени в брак.

8 Какви са условията за унищожаване на брака?

Основанията за унищожаване на брака са посочени в Кодекса за семейството и настояничеството:

единият от съпрузите е под допустимата възраст за сключване на брак (член 10 от Кодекса за семейството и настояничеството),
единият съпруг е напълно недееспособен (член 11 от Кодекса за семейството и настояничеството),
единият съпруг е психично болен или има умствено увреждане (член 12 от Кодекса за семейството и настояничеството),
единият от съпрузите вече е женен/омъжена за друго лице (член 13 от Кодекса за семейството и настояничеството),
съпрузите са кръвни роднини по пряка или съребрена линия (брата и сестри, в това число доведени братя и доведени сестри, както и родените извън брака братя и сестри) или роднини по сватовство по права линия (член 14 от Кодекса за семейството и настояничеството),
съпрузите са свързани чрез осиновяване (член 15 от Кодекса за семейството и настояничеството),
представена е декларация, че при сключването на брака единият от съпрузите по някаква причина е бил неспособен да изрази своята воля, бил е в грешка относно самоличността на другата страна или под неправомерна заплаха (член 151 от Кодекса за семейството и настояничеството).
Задължително е всяка от горепосочените причини да е била възникнала към момента на сключването на брака.

9 Какви са правните последици от унищожаването на брака?

Съдебното решение за унищожаване на брака е правоустановяващо и поражда последици за трети страни (*erga omnes*). Има два типа последици: *ex tunc*, т.е. последици, които важат със задна дата, считано от момента на сключването на брака, например съпрузите си връщат семейното положение, което са имали преди сключването на брака и своите предбрачни фамилни имена, съпругът и семейството на другия съпруг вече не са свързани по сватовство и не е възможно наследяване по закон, *ex nunc*, т.е. последици, които важат едва след като съдебното решение за унищожаване на брака стане окончателно, например по отношение на имуществените отношения.

Последиците от унищожаването на брака за отношенията между съпрузите и децата от техния брак и за имуществените отношения между съпрузите се уреждат по съответните правила за допускане на развод. Важно е да се отбележи, че съпругът, който недобросъвестно е встъпил в брака, се разглежда като съпруг, който носи вина за разстройството на брака.

10 Съществуват ли алтернативни извънсъдебни способности за решаване на въпросите, свързани с развода, без да се стига до съд?

В Полша съпрузите могат да се обърнат към семейна медиация. Основните ѝ цели включват разрешаването на конфликти между съпрузи по такъв начин, че да се избегне развод или раздяла, както и определяне на условията по развода (имуществени въпроси, грижи за децата) с постигане на споразумение. Услугите по медиация се предоставят главно от неправителствени организации, фондации и църквата. Съпрузи, които имат брачни конфликти, могат да се възползват от различни форми на семейна терапия и да поискат помощ от психолози, психотерапевти, групи за подкрепа и др.

11 Къде се подава заявление (иск/искане) за развод/законна раздяла/унищожаване на брака? Какви формалности трябва да бъдат спазени и какви документи трябва да бъдат приложени към заявлението?

Молбите за развод, раздяла или унищожаване на брак трябва да се подават до компетентния окръжен съд (*sąd okręgowy*) по последното общо местожителство на съпрузите. Ако такъв съд няма, молбите трябва да се подават до компетентния окръжен съд по местожителството на ищеца. При подаването на такава молба се начислява съдебна такса. Все пак страна, чието финансово положение не ѝ/му позволява да заплати таксата, може да подаде молба до съда за пълно или частично освобождаване от съдебните такси и също така може да поиска от съда служебно да ѝ/му бъде назначен адвокат.

Към молбата трябва да бъдат приложени следните документи: копия на документите за гражданско състояние (удостоверение за брак, удостоверения за раждане на децата); доказателство за доходите (приходите); документ за упълномощаване на адвоката да представлява страна (ако въпросното лице е решило да избере свой собствен адвокат) и всички други удостоверения, които може да са свързани с делото (медицински удостоверения, административни решения и т.н.).

12 Може ли да бъде получена правна помощ за покриване на разходите по производството?

Вж. точка 11.

Лице, което иска пълно или частично освобождаване от съдебни такси или служебно назначаване на адвокат, трябва да приложи към молбата удостоверение за неговото или нейното финансово положение (по съответния формуляр, който се получава от съда).

13 Възможно ли е да се обжалва решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака?

Да, във всички тези случаи е възможно да се обжалва пред второинстанционен съд. Съпрузите могат да обжалват решения на окръжните съдилища пред апелативните съдилища.

14 Какво следва да се направи, за да се признае в държавата членка решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, което е издадено от съд в друга държава членка?

В съответствие с Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност (наричан по-долу Регламент „Брюксел IIa“) такива решения се признават автоматично в Полша без изискване за специални процесуални действия (член 21 от Регламент „Брюксел IIa“).

15 Към кой съд следва да се обърне, за да се противопоставя на признаването на решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, издадено от съд в друга държава членка? Каква е процедурата в такива случаи?

Всяка заинтересована страна може да подаде искане дадено съдебно решение да бъде или да не бъде признато (член 21, параграф 3 от Регламент „Брюксел IIa“). В Полша такива молби се подават до окръжните съдилища. Местната подсъдност се определя според обичайното местожителство на лицето, срещу което е подадено искане дадено решение да бъде или да не бъде признато. Ако нито едно от горепосочените места не се намира в Полша, местната подсъдност се определя според мястото на изпълнението (член 29, параграф 2 от Регламент „Брюксел IIa“).

16 Кой е приложимият закон при бракоразводни дела, когато съпрузите не живеят в държавата членка на съда, който разглежда делото, или са граждани на различни държави?

Полша е страна по много международни споразумения, уреждащи горепосочения въпрос. Тези правила имат предимство пред полското международно частно право. Следователно може да се прилагат различни правила, когато съпрузите са с различно гражданство. Ако няма международно споразумение, се прилага Законът за международно частно право от 14 февруари 2011 г. В съответствие с член 54 от посочения закон бракът се прекратява според общото национално право на съпрузите, което е приложимо към момента на подаване на молбата за прекратяване на брака. Ако общо национално право на съпрузите няма, приложимо е правото на държавата по местожителството на двамата съпрузи към момента на подаване на молба за прекратяване на брака. Ако към момента на подаване на тази молба съпрузите нямат общо местожителство, приложимо е правото на последната държава, в която двамата съпрузи са имали общо местожителство, при условие че единият от съпрузите все още има обичайно местожителство там. В останалите случаи браковете се прекратяват според полското право.

Последна актуализация: 30/11/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните,

които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.